

Datum

2021-03-30

Vår referens

Märta Lunnér

Utvecklingssekreterare

marta.lunner@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Stöd till studieförbunden 2021 samt omfördelning 2018-2020 KN-2021-637

Sammanfattning

Anslaget för stöd till studieförbunden 2021 uppgår till 18 600 000 kr, enligt fastställd kulturstödsbudget för 2021. Föreliggande ärende avser fördelningen. Till följd av omfattande justeringar av studieförbundens verksamhetsstatistik för åren 2017-2019 har även en retroaktiv omräkning skett av stödet för åren 2018, 2019 och 2020.

Förslaget utgår från gällande bestämmelser samt dialog med studieförbundens referensgrupp. Enligt beslut av kulturnämnden 28 januari 2021 har verksamhetsstatistiken för 2020 undantagits från beräkningsunderlaget, med hänsyn till pandemins effekter. Av samma skäl föreslås 2021 års statistik undantas från kommande års beräkningsunderlag.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

1. Kulturnämnden fastställer justerad fördelning av stöd till studieförbunden för åren 2018, 2019 och 2020 enligt förslag.
2. Kulturnämnden fastställer fördelning av stöd till studieförbunden 2021 enligt förslag.
3. Kulturnämnden undantar 2021 års verksamhetsstatistik från beräkningen av kommande års stöd till studieförbunden, med hänsyn till de fortsatta effekterna av coronapandemin.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse - Stöd till studieförbunden 2021

Beslutsplanering

Kulturförvaltningens Ärendeberedning 2021-03-29

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2021-04-06

Kulturnämndens arbetsutskott 2021-04-15

Kulturnämnden 2021-04-28

Beslutet skickas till

Studieförbunden i Malmö

Ärendet

Anslaget för stöd till studieförbunden 2021 uppgår till 18 600 000 kr, enligt fastställd kulturstödsbudget 2021

På grund av omfattande justeringar av studieförbundens verksamhetsstatistik för åren 2017-2019 har förvaltningen genomfört en retroaktiv omräkning för åren 2018, 2019 och 2020, som sedan ligger till grund för beräkningen av 2021 års stöd. Förslaget till fördelning utgår från gällande bestämmelser samt dialog med studieförbundens referensgrupp.

De tio studieförbunden bedriver normalt en bred verksamhet i samverkan med förenings- och kulturlivet och genom öppna kurser för allmänheten. Till följd av pandemin har digitaliseringen av studie- och programverksamhet ökat kraftigt under 2020, men generellt måste mycket verksamhet pausa och den rapporterade verksamheten är mindre än vanligt.

Enligt beslut av kulturnämnden 28 januari 2021 ska verksamhetsstatistiken för 2020 undantas från beräkningsunderlaget, med hänsyn till corona-effekterna. Det finns annars risk för att fördelningen skulle bli orättvis. Pandemin fortsätter och av samma skäl föreslås även 2021 års statistik undantas från kommande års beräkningsunderlag. Motsvarande beslut har fattats på nationell nivå.

Allmänna förutsättningar

Studieförbunden och folkhögskolorna har ett gemensamt nationellt folkbildningsuppdrag. Statens syften med stödet till folkbildningen är att

- stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin
- bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen
- bidra till att utjämna utbildningsklyftor och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället
- bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

Malmö stads stöd vilar på samma grund. Det kommunala stödet utgör en mindre del i förhållande till det statliga stödet. Studieförbunden får också regionalt stöd. Malmö stads ger ett generellt stöd som inte enbart avser kulturverksamhet. Fördelningen beräknas utifrån standardiserad nationell statistik och Folkbildningsrådet (FBR), som hanterar studieförbundens statliga bidrag, ger detaljerade riktlinjer som också gäller för det kommunala stödet. Det enskilda studieförbundet har ett stort egenansvar att kvalitetssäkra sin verksamhet och se till att reglerna följs. FBR har formaliserade processer för uppföljning och kontroll om något visar sig vara fel.

Vid sidan av de ordinarie statsbidragen får studieförbunden extra statliga stöd för vissa insatser, bl a för nyanlända och grupper som står långt från arbetsmarknaden.

Särskild granskning initierad av FBR

Det har på flera håll i landet förekommit händelser med kvalitetsbrister i studieförbundens verksamhet. Det handlar oftast om att samarbetsparter till studieförbunden rapporterar folkbildningsverksamhet (exempelvis studiecirklar) som inte genomförts eller inte genomförts på rätt sätt, i ekonomiskt vinningssyfte.

Ett exempel uppdagades för några år sedan inom Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet (NBV) i Malmö, då omfattande verksamhet i samverkan med föreningar visade sig vara behäftad med fusk. En annan uppmärksam händelse inträffade i Järva-området i Stockholm, där för-

eningar i stor skala agerat bedrägligt mot flera studieförbund.

Dessa och andra fall har lett till att folkbildningsrådet under 2020 har gett skärpta anvisningar för uppföljning av det statliga stödet. Samtliga studieförbund har ålagts att gå tillbaka och på nytt granska sin rapporterade verksamhet för åren 2017, 2018 och 2019. Nya digitala verktyg har också gett möjlighet att samköra studieförbundens deltagarregister, och därmed upptäcka så kallad dubbelrapportering. De enskilda studieförbunden har i början av 2021 återrapporterat till FBR, bland annat med reviderad statistik, där felaktig eller tveksam verksamhet har strukits.

Nu följer en fortsatt nationell process, som framöver kan leda till fortsatta förändringar av riktlinjer och arbetssätt samt ytterligare justeringar av rapporterad statistik.

Struken verksamhet i Malmö

De ovan nämnda strykningarna inom NBV reglerades genom beslut av kulturnämnden våren 2020. En retroaktiv omfördelning genomfördes och NBV ålades en återbetalning, som har reglerats.

Arbetarnas Bildningsförbund (ABF) i Malmö har under 2020 utrett sin tidigare omfattande samverkan med Kontrapunkt i Malmö och har kommit fram till att den rapporterade verksamheten inte har uppfyllt gällande krav. ABF har lämnat en särskild rapport om strykningar i verksamheten för åren 2017, 2018 och 2019 avseende Kontrapunkt.

FBR:s nationella granskningsprocess har lett till att samtliga studieförbund har gjort retroaktiva strykningar för åren 2017, 2018 och 2019. Omfattningen är varierande. Strykningarna berör främst studiecirkelverksamhet inom föreningar samt musikgrupper. Studieförbunden i Samverkan (SISAM) har lämnat en sammanställning och en skrivelse gällande Skåne. Medborgarskolan har lämnat ett eget uttalande. Studieförbundet, som har strukit mycket verksamhet, har lämnat kompletterande underlag. Den strukna verksamheten kopplas till olika riskfaktorer, vilket inte behöver innebära belägg för medvetet fusk.

Beräkning och fördelning

Kulturförvaltningen har i dialog med studieförbundens referensgrupp i Malmö tagit fram en modell för hantering av den reviderade statistiken. En viss förenkling har varit nödvändig på grund av att siffrorna i SISAM:s underlag inte direkt motsvarar de parametrar som ingår i Malmö stads stödssystem (deltagartimmar, unika deltagare och korttidsutbildade unika deltagare i studiecirklar).

Samtliga tio studieförbund bedriver verksamhet i Malmö och bedöms uppfylla de allmänna krav för stöd som anges i bestämmelserna.

Föreslagen fördelning nedan är inom ramen för de anslag som kulturnämnden tidigare fastställt. Retroaktiva tillägg och avdrag föreslås regleras vid den första utbetalningen 2021.

Förslag till retroaktiv omfördelning av stöd för 2018, 2019 och 2020

Arbetarnas Bildningsförbund	-283 298 kr
Studieförbundet Bilda för kyrka och samhälle	26 977 kr
Folkuniversitetet	61 264 kr
Studieförbundet	-130 225 kr
Studieförbundet Vuxenskolan	116 366 kr

Nykterhetsrörelsens Bildningsförbund	169 324 kr
Medborgarskolan	-29 170 kr
Sensus studieförbund	22 033 kr
Ibn Rushd	30 483 kr
Kulturens Bildningsverksamhet	16 245 kr
SUMMA	0 kr

Omfördelning av anslag för 2018, 2019 och 2020 specificeras i bilaga 2.

Förslag till fördelning av stöd för 2021

Arbetarnas Bildningsförbund	4 686 730 kr
Studieförbundet Bilda för kyrka och samhälle	776 500 kr
Folkuniversitetet	1 809 957 kr
Studieförbundet	2 032 345 kr
Studieförbundet Vuxenskolan	2 974 733 kr
Nykterhetsrörelsens Bildningsförbund	2 582 458 kr
Medborgarskolan	1 642 751 kr
Sensus studieförbund	941 844 kr
Ibn Rushd	815 305 kr
Kulturens Bildningsverksamhet	337 376 kr
SUMMA	18 600 000 kr

Fördelning av 2021 års anslag specificeras i bilaga 3.

Ansvariga

Pernilla Conde Hellman Kulturdirektör